

Bestämmelser för ackordsarbetande inom fastighetsrenhållningen

Allmänt

Ackordsarbete är utförandet av arbetsuppgifter som i förväg är studerade och uppmätta avseende kvantitet, kvalitet och/eller tidsgång.

De förutsättningar som gäller är att löneformen är timlön och att ackordsöverenskommelse ska finnas för aktuella arbetsuppgifter.

Lokalt har parterna att fastställa en normalprestation och en mot denna svarande normallönenivå (ackordsriktpunkt) som ska gälla vid ackordsarbete samt en timlön när sådant arbete inte fullgörs. Om avtalet (som LLD 98) är uppbyggt på poängvärden för olika arbetsmoment ska det lokalt även fastställas ett värde i kr per poäng — s.k. bastal.

För att undvika att löneformen blir ett betingssystem har lokala parterna att bevaka att ackordsvolymen som fastställs anpassas till arbetstidsbestämmelserna.

Lönebestämmelser m.m.

1. I stället för bestämmelserna i AB §§ 6, 18 och 19 ska för ackordsarbetande renhållningsarbetare följande gälla:
2. Arbetstagare erhåller lön per timme (timlön).

Den erhållna timlönen kan utges antingen i form av ackordslön eller tidlön. Ackordslönen kan utgöras antingen av så kallat rakt/rent ackord eller blandackord. Det raka (rena) ackordet innebär att lörens storlek endast påverkas av den utförda arbetsmängden per tidsenhet.

Blandackord innebär att en s.k. fast lönedel utbetalas per timme utan direkt koppling till prestation. Dessutom erhålls en rörlig lönedel som är beroende av arbetstagarens prestation, antal utförda enheter per tidsenhet.

Tidlön

3. För tid som ackordsarbete inte kan beredas eller då ackordsarbete måste avbrytas p.g.a. oförutsedda omständigheter utges lön enligt gällande lokal överenskommelse.

Ackordslön

4. Vid ackordsarbete ska utöver vad som anges i Bilaga G:4 följande gälla:

a) Ackord fastställs enligt renhållningslistan LLD 98 (Bilaga G:1) eller på annat sätt som lokalt överenskoms.

b) Vid lagackord (gemensamhetsackord) får vuxna arbetstagare del av ackordssumman i förhållande till sin andel av den gemensamt använda ackordstiden för arbetet.

Annan fördelning av ackordssumman än som anges i stycket ovan, kan överenskommas mellan de lokala parterna.

c) Om arbetstagarens ackord reduceras genom att grunderna för inventeringen allmänt ändras eller om de tekniska förutsättningarna eller organisationen beträffande fordon blir en annan än den förutsedda, garanteras arbetstagaren lön motsvarande tidigare utgående ackord till dess att nya arbetsuppgifter i motsvarande mån erbjudas.

Särskilda bestämmelser till AB

Allmänna avlöningsbestämmelser (§ 5)

Paragrafen tillförs:

5. Med lön under ledighet avses lokalt fastställd tidlön.

Anställnings upphörande (§ 15)

6. Mom. 1 första stycket gäller inte.

Kompensation för overtidsarbete m.m. (§ 20)

Paragrafen tillförs:

7. Kompensation för övertidsarbete utges i form av lön (tidlön eller ackordslön) och övertidstillägg/ledighet.

Övertidstillägg utgör vid enkel övertid — 50 % — och vid kvalificerad övertid — 100 % — av timlönen enligt punkt 3.

Anmärkningar

1. Om kompensation för övertidsarbete, efter arbetsgivarens godkännande, utges med lön och ledighet ska följande gälla:

2. För utfört arbete utges lön (tidlön eller ackordslön). I stället för övertidstillägg utges kompensation för varje övertidstimme med 0,5 timmars (vid enkel övertid) respektive 1,0 timmes (vid kvalificerad övertid) ledighet. Under sådan ledighet utges timlön enligt punkt 3.

Eventuell kompensationsledighet enligt anmärkning 1 ovan ska normalt tas ut inom en månad från övertidstillfället.

Ledighet på grund av sjukdom (§ 27)

Mom. 10 tillförs:

8. Med lönen avses lokalt fastställd tidlön.

Övriga bestämmelser

Lokala bestämmelser m.m.

9. Lokala bestämmelser, anpassade till förhållande på orten, upprättas genom förhandlingar mellan parterna.

10. Om renhållningslistan LLD 98 (Bilaga G:1) tillämpas förutsätts att en ackordsbeskrivning med lokala förutsättningar och framräkning av ackordspoäng utförs på basis av rådande lokala hämtningsförhållanden. Mall till Ackordsbeskrivning enligt Bilaga G:2 kan härvid användas.

Renhållningslista för lönesättning och dimensionering — LLD 98

Beräkning av ackordslön enligt LLD 98

Ackordslönen består av en rörlig del och ett fast tillägg. Den rörliga delen beräknas på sätt att arbetstagarens poängsumma för avräkningsperioden multipliceras med tillämpligt bastal enligt överenskommelse mellan de lokala parterna. Vid sidan av den rörliga delen utges ett fast tillägg per ackordstimme. Det fasta tillägget ska utgöra minst 65-75 % av ackordslönen.

Anmärkning

Förutsättningen för en ackordlista inom renhållning med relativt få värden är att vissa schabloniseringar gjorts. Detta är acceptabelt endast om en hög fast lönedel tillämpas.

Förutsättningar

Denna poänglista gäller för hämtning av avfall från hushåll, kontor, affärer, industrier och dylikt.

Om bilen är bemannad med fler än en arbetstagare ska minst två kunna köra bilen och samtliga delta i hämtning av avfall. Det förutsätts också att kärror används vid hämtning av säck och kärl utan hjul.

För hämtning, som enligt körturlista infaller på en helgdag kan s.k. helginkörning tillämpas. I sådant fall utges ett tillägg utöver den inkörda dagens ordinarie poäng som motsvarar den inkörda dagens poäng multiplicerat med en faktor 5,0. Då sådant tillägg tillämpas utges inte övertidsersättning enligt AB § 20.

Gångvägar, dörrar och soputrymmen ska ha en sådan bredd och utformning att transporten med hänsyn till behållartyp, storlek och transportsätt kan ske utan hinder.

I den mån grovsopor ska hämtas förutsätts detta ske i samband med den ordinarie hämtningen av hushållsavfall.

De enligt denna lista framräknade poängen under angivna förutsättningar gäller tillsammans med de förutsättningar i övrigt som finns angivna i den lokala arbetsbeskrivningen.

Sker ändring i förutsättningarna och/eller i tilldelad ordinarie arbetsvolym ska poängsumman räknas om. En gällande arbetsbeskrivning bör inte vara daterad längre än ett år bakåt i tiden.

Inventering

Allmänt

Inventering av hämtningsställen och körsträckor utförs för fastställande av arbetsvolym och löneunderlag. Berörda arbetstagare eller representant för dessa ska beredas tillfälle att delta vid inventeringen.

Hämtningsställen

För varje hämtningsställe (Hs) räknas antalet behållare (sb) som ska hämtas samt antecknas Hs-typ, sb-typ och antal behållare. Inom samma fastighet kan flera Hs förekomma.

Uppmätningen sker i regel från fastighetsgränsen till behållarplatsen. I tätortens centrala delar är oftast husväggen detsamma som fastighetsgräns, i villaområdena är det i regel häck eller staket som utmärker fastighetsgräns. Uppmätning ska för varje fastighet ske den kortaste, tillåtliga vägen. Sträckorna mäts enkel väg och anges i hela meter, varvid sedvanlig avrundningsregel tillämpas.

Om hämtningsfordon kan köra innanför fastighetsgräns ska mätning avse det kortaste avståndet mellan behållarplatsen och fordonets uppställningsplats.

Om det på hämtningsstället förekommer fler behållare än vad som anges under "behållare- och hämtningstyper" ska antalet erforderliga "gångar" antecknas. Vid Hs med kärl ska alltid en extra gångsträcka utgå — avser vägen tillbaka med sista behållaren.

Eventuella transportband, hissar och andra mekaniska hjälpmedel ska noteras för respektive Hs.

Gångavstånd för löst avfall, grovsopor och storbehållare ska inte mätas. Undantag göres för storbehållare och andra kärl som transporteras med hjälp av dragdon.

Körning

Vid inventering av körsträckorna mäts den totala körsträckan exklusive körning i samband med raster.

I samband med inventering ska bedömas var backning är lämplig.

Definitioner och förkortningar

I listan använda förkortningar

Hs = Hämtningsställe

sb = (sop)behållare

ab = abonnent/abonnemang

Behållare och hämningstyper

Benämning	Volym	Material	Anmärkning
Säck	125 - 240 l - 240 l LS 240K - 350 l	Papper eller plast	Hämtas med kärra 1 - 5 sb/gång 1 - 3 sb/gång 1 - 2 sb/gång
Kärl	100 - 150 l > 120 l	Plåt eller plast Lättmetall el plast	Utan hjul, med kärra Med hjul, tömn. med kam
Storbehållare	1 - 12 m ³	Plåt	Tömn. utan kam
Löst avfall	mäts i m ³	Buntat	Utan kärra
Grovsopor	t o m 500 l ab >500 l ab	Lämpligt embal- lage	Med eller utan kärra
Kartonger		Papp Glas	För återvinning

Hämtningsställetyper för säck, kärl och löst avfall

LS = losstagen säck

TS = tar säck i ställ

BS = byter säck i ställ

BK = byter säck eller kärl i karusell

TK = tar kärl

KS = tar kärl med sidlastare

LA = löst avfall

Vid "losstagen säck" som ska vara tillsluten, ingår i arbetet att lasta fylld säck på kärra och lämna medhavd tomsäck.

Vid "tar säck i ställ" borttas först front, fylld säck lastas på kärra och medhavd tomsäck lämnas samt front stängs.

Vid "byter säck i ställ" och "...i karusell" borttas först ev. front, fylld säck tas och lastas på kärra, medhavd tomsäck ditsättes och front stängs.

Med "löst avfall" avses t ex kartonger och emballage och annat avfall från affärer o. dyl. som inte lämpar sig för säck- eller kärllhämtning. Ilastning i bilen sker ofta manuellt. Avfallet uppskattas i m³ och antalet rapporteras om inte abonnemangets storlek är bestämt eller om antalet m³ överstiger det fasta abonnemanget.

Med grovsopor avses sådant skrymmande avfall som inte kan läggas i den ordinarie sopbehållaren.

Poänglistans uppbyggnad

Poängen utgörs av tre huvuddelar

Behållarpoäng

Körpoäng

Fördelningspoäng

Behållarpoängen består av två fasta och ett rörligt, alternativt tre fasta, värden

1.1 fast värde per hämtningsställe

1.2 fast värde per sopbehållare

1.3 rörligt värde per gång (se *Alternativ behållarpoäng*)

Körpoängen består av ett fast och ett rörligt värde

2.1 fast värde per man och dag

2.2 rörligt värde per man och kilometer

Fördelningspoängen består av:

3.1 procentpåslag för tvåmansbemanning

3.2 fast värde per dag och bil

3.3 fast värde per dag och man

3.4 procentpåslag på slutsumman

I poängvärdena under punkt 1.1 ingår grindar och dörrar. Under punkt 1.2 ingår förflyttning mellan bil och fastighetsgräns och trappor mellan fastighetsgräns och behållarplats vid hämtning av säck eller kärl. I den senare punkten ingår även den totala förflyttningen mellan bil och hämtningsställe vid hämtning av storbehållare, löst avfall och grovsopor.

Vid tömning av kärl ska värdet under punkt 1.3 även användas för återgång med sista tömda behållaren på respektive hämtningsställe.

I värdet under punkt 2.1 ingår lossning, vägning och körning inom tippområdet och i värdet under punkt 2.2 ingår eventuella bommar och grindar.

Påslagsprocenten under punkt 3.1 avser väntetider vid tvåmansbemanning.

I övrigt ingår erforderliga förberedelse- och avslutningsarbeten, körning till och från raster, daglig tillsyn av fordon enklare fordonsvård och justeringar samt påfyllning av drivmedel o. dyl. I arbetstiden ingår även tid för omklädning och duschning.

1. Behållarpoäng

1.1 Fast värde per hämtningsställe

a) Med kärra	15 poäng
b) utan kärra	7 poäng
c) sidlastare	4 poäng

- d) tillägg för transportband, hissar och andra mekaniska hjälpmedel. 40 poäng
Anm: För dragdon till storbehållare se 1.2.h

1.2 Fast värde per sopbehållare

- a) LS - losstagen säck 17 poäng
b) TS – tar säck i ställ 22 poäng
c) BS – byter säck i ställ 34 poäng
d) BK – byter säck/kärl i karusell 52 poäng
e) Kärl – tömning med kam 26 poäng + 0,5 poäng/10 liter
f) Kärl – tömning med sidlastare (-370 l) 21 poäng
Kärl – tömning med sidlastare (650 l) 43 poäng
g) Storbehållare – utan kam 130 poäng + 50 poäng/m³
h) Tillägg för transport av storbehållare med hjälp av dragdon 40 poäng
i) LA – löst avfall 92 poäng/m³
j) Grovsopor – ordinarie sb t.o.m. 500 l 10 poäng
k) Grovsopor – ordinarie sb > 500 l 20 poäng
l) Kartonger för återvinning 10 poäng
Extra säck ersätts enligt 1.2 a), losstagen säck (17 poäng)

1.3 Rörligt värde per gång

- a) Fastighetsgräns – sb enkel väg per meter 1,4 poäng
Till och med 240 l hämtas max 5 sb per gång.
Dock, losstagen säck till och med 240 l hämtas max 3 sb per gång.
Från och med 240K hämtas max 2 sb per gång.
b) Fastighetsgräns – sb enkel väg, transport av storbehållare med hjälp av dragdon, per meter 2,1 poäng

1. Körpoäng

2.1 Fast värde per man och dag	3 000 poäng
2.2 Rörligt värde per man och km	60 poäng

2. Fördelningspoäng

3.1 Påslag på fast värde per sb (1.2) + grovsopor vid tvåmansbemanning	5 %
3.2 Tillägg per dag och bil	1 000 poäng
3.3 Tillägg per dag och man	2 000 poäng
3.4 Påslag på slutsumman	5 %

Alternativ behållarpoäng

Alternativ till 1.3 Rörligt värde per gång.

Säck

TS, BS och BK

a)	T.o.m.	210 l	14 poäng/sb
b)		240 l	7 poäng/sb
c)		240K	13 poäng/sb
d)		350 l	21 poäng/sb

LS

a)	T.o.m.	240 l	4 poäng/sb
b)	Fr.o.m.	240K	11 poäng/sb

Kärl

a)	T.o.m.	150 l, utan hjul	42 poäng/sb
b)		120 – 240 l, med hjul	28 poäng/sb
c)		300 – 400 l	42 poäng/sb

d) Större än 400 l

56 poäng/sb

Ovanstående tabell bygger på hämtningsförutsättningar från ett flertal distrikt i ett antal kommuner och kan användas då inmätning av hämtningsställena inte sker.

Om de lokala hämtningsförutsättningarna uppenbart avviker från vad som anges ovan rekommenderas en lokal anpassning av tabellen.

Beräkning av standardpoäng per behållare

Säck

$$\frac{M_{Hs} \times 1,4}{Sb_{Hs}} \text{ poäng}$$

M_{Hs} Genomsnitt antal meter enkel gångväg per Hs

Sb_{Hs} Antal sb per hämtningsställe

Observera att om antalet sb/Hs överstiger vad som ryms på en säckkär-ra medför detta dubbla gångvägar.

Kärl

$$M_{Hs} \times 1,4 \text{ poäng}$$

M_{Hs} Genomsnitt antal meter enkel gångväg

Nytt ackord

Vid fastställande av ackord för nya arbetsuppgifter, metoder och utrustningar uträknas poängtalet i enlighet med följande:

$$P = \frac{T \times RP}{B}$$

där P = Poäng

T = Tidsåtgång uttryckt i minuter

RP = Aktuell rörlig lokal lönedel kr/minut

B = Aktuellt bastal i kr/poäng

Ovanstående tillämpas även i sådana fall då parterna vid förhandlingar enligt Bilaga G:4 punkt 4 utan anlitan­de av arbetsstudier uppnår enighet om tidsåtgången vid normalprestation — normtiden.

Städning av soprum

Förutsättning:

Städning av soprum ska ske i samband med den ordinarie hämtningen och avser endast städning med fastställd frekvens.

Vid spolning av golv förutsätts att vattenkastare liksom golvbrunn finns i soprummet.

Arbetsmetod:

Sopning av golv och inredning (säckhållare, säckkaruseller etc) samt upptagning av skräp. Flyttbara returpappersvagnar, säckhållare, golvtrallar etc. flyttas så att hela golvet kan städas. Även under säckkaruseller ska städning utföras.

Spolning av golv med slang och nedrakning av vatten i golvbrunn.

Mätning:

Totala golvarean mäts i resp. soprum och inventarier såsom returpappersvagnar, golvtrallar, säckhållare, säckkaruseller räknas.

Alternativ	Enhet	Poäng
Grundmoment städning	m ²	9
Tillägg flytta returpappersvagn	st	15
Tillägg flytta golvtrall	st	8
Tillägg flytta säckhållare	st	7
Tillägg sopa säckkarusell	sb	18
Sopa upp	soprum	20
Grundmoment spola golv	m ²	15
Ta fram och återställa utrustning och ta upp sopor	soprum	35
Tillägg spola under karusell	sb	5

Ackordsbeskrivning för avfallshämtning i kommun

Allmänna förutsättningar

Den mellan Svenska Kommunförbundet och Svenska Kommunalarbets-
reförbundet överenskomna ackordslistan för avfallshämtning — ren-
hållningslistan LLD 98 — gäller.

Till grund för framräkningen ligger även uppmätning av körsträckor och
behållarinventering i enlighet med renhållningslistans anvisningar.

Lokala förutsättningar

De framräknade ackorden är baserade på följande lokala förutsättningar:

1. Allmänt

- a) Antal arbetsdagar per normalvecka
- b) Antal matraster per arbetsdag
- c) Garaget är förlagt till
- d) Lossningsställe (belägenhet)

2. Hämtningssystem

- a) Fordonsgrupp och typ
- b) Bemanning
- c) Behållartyper
- e) Grovsopor

3. Ordinarie hämtning

3.1 Sopbehållare

Ordinarie antal sopbehållare och hämtningsställen per distrikt och
vecka.

Sopbehållare typ, volym, servicegrad	Distrikt nummer						Summa	
	sb	Hs	sb	Hs	sb	Hs	sb	Hs
Summa								

3.2 Grovsopor

Antal tillägg per distrikt och vecka för hämtning av grovsopor

Sopbehållare- volym i liter	Distrikt nummer						Summa	
tom - 500								
> 500								
Summa								

Distrikt nummer:	
Körsträcka km/vecka	
Antal lass/vecka	

3.4 Dimensioneringssammandrag

Sammanställning av ackordspoäng per distrikt och vecka för ordinarie hämtning.

Distrikt

Sopbehållare typ, volym, servicegrad	Sopbehållare, poäng	Grov-sopor, poäng	Hs-poäng	Körpoäng		Summa poäng	Summa poäng inkl. fördeln %	Medelpoäng inkl. fördeln tid ¹
Summa								

1) Anmärkning

Medelpoängen ska endast användas om hämtningen påbörjas innan inventeringen utförts. Inventering ska snarast därefter utföras.

Genomsnittlig ackordslön under beräkningsperiod:

$$\frac{AP \times RD}{AT \times M} + FD = \text{kr / tim och man}$$

AP Ackordspoäng inkl. fördelningstid under perioden

RD Rörlig del, kr/poäng

AT Ackordstimmar / period

M Antal man

FD Fast del, kr/tim

4. Extra hämtning

4.1 Vid ordinarie hämtning

För hämtning av extra sopbehållare och löst avfall i samband med ordinarie hämtning utges följande ackordspoäng inklusive fördelningstid

Sopbehållare typ, volym, servicegrad	Distrikt nummer

$$[17 \text{ p} \times 1,05 \text{ (vid två man)} + GA \times 1,4] 1,05 = AP_x$$

GA Genomsnittligt gångavstånd för sb-typen

AP_x Ackordspoäng för extra behållare

4.2 Särskild hämtning

För särskild hämtning (budning) av sopbehållare och löst avfall, som inte kan utföras i samband med den ordinarie hämtningen, utgår följande ackordspoäng oavsett typ av behållare.

För första behållaren på hämtningsstället 300 poäng inklusive fördelningstid. För andra behållaren 200 poäng inklusive fördelningstid.

För efterföljande behållare på samma hämtningsställe utgår medelackordspoäng inklusive fördelningstid enligt följande.

Sopbehållare typ, volym, servicegrad	Distrikt nummer

$$\frac{SA}{ASb} \times FT = AP_x$$

SA Summa ackordspoäng för sb-typen exklusive grovsopor

ASb Antal sopbehållare

FT Fördelningstid

AP_x Ackordspoäng för extra behållare

Ackordspoängen för första respektive andra behållaren gäller endast under förutsättning att medelpoängen för tredje och efterföljande behållare inte överstiger 300 respektive 200 poäng. Överstiger medelpoängen 200 poäng erhålls ackordspoängen för första och andra behållaren genom att tillägga 200 poäng respektive 100 poäng till medelpoängen i tabellen.

4.3 Extra lass

För extra lass utöver dimensionerade utgår följande ackordspoäng inklusive fördelningstid

$$\frac{SA_{\text{ÖKT}}}{AL} \times FT = AP_x$$

$SA_{\text{ÖKT}}$ Summa ackordspoäng Övrig Körning och Tippning
 AL Antal ordinarie lass
 FT Fördelningstid
 AP_x Ackordspoäng för extra lass

Protokollsanteckningar

Centrala protokollsanteckningar

Rörande till bestämmelsen hörande Bilaga G:1, renhållningslistan LLD 98, antecknas följande:

- a) Parterna är ense om att verka för att renhållningslistan LLD 98 fortlöpande tillförs erforderliga kompletteringar och justeringar.
- b) Parterna är ense om att, p.g.a. den allt mer ökande källsorteringen av hushållsavfall, i en gemensam arbetsgrupp undersöka behov och möjlighet att komplettera LLD 98 med hänsyn till detta.
- c) Parterna är ense om att under avtalsperioden, i en gemensam arbetsgrupp, se över behovet av och förutsättningarna för att utveckla formerna för ackordsarbete alternativt andra prestationsrelaterade löneformer inom fastighetsrenhållning inkl. materialåtervinning.

Centrala och lokala protokollsanteckningar

1. De centrala parterna är ense om att i de kommuner, som tillämpat RL 88 ska lokala förhandlingar upptas om avlösning av RL 88. Om inte annat överenskoms ska avtalet äga fortsatt giltighet och intas i lokalt kollektivavtal.

2. Rörande till bestämmelsen hörande Bilaga G:1, LLD 98 antecknas följande:

- a) Lokalt kollektivavtal om LLD 98 upprättas om de lokala parterna enas härom. Sådant lokalt kollektivavtal ersätter därvid tidigare centrala eller lokala överenskommelser.
- b) Parterna är vidare ense om att följa tillämpningen av LLD 98 och vidta de ändringar som visar sig erforderliga.
- c) I den mån lokala överenskommelser om ackord överstiger de i listan angivna poängvärdena, gäller dessa lokala överenskommelser tills de lokala parterna enats om annat.

3. Lokala parter kan träffa överenskommelse om att körmätning enligt LLD 98 kan ske med hjälp av kartor och/eller bilens vägmätare.

4. Parterna är ense om vikten av att tillskapa en god arbetsmiljö för renhållningspersonalen och vill därför särskilt framhålla valet av sopbehållare på speciellt svårhämtade ställen. De lokala parterna rekommenderas att i samråd med respektive miljö- och hälsoskyddsnämnd uppta överläggningar i syfte att inte placera stora sopbehållare (300 liter eller större) på svårhämtade ställen.

De centrala parterna vill särskilt framhålla betydelsen av att föreskrifterna i Byggnorm PFS 1978:2 uppmärksammas och att åtgärder vidtas för att underlätta arbetet med sophämtningen, där så inte redan skett.

Ackordsarbete

1. Ackordsarbete kan tillämpas uteslutande för timavlönad arbetstagarare och endast i kommun där de organisatoriska förutsättningarna och arbetets beskaffenhet är sådan, att ackordsarbete lämpligen kan ifrågakomma.

Anmärkning

Ackordsarbete kan tillämpas, när följande förutsättningar föreligger:

- a) Arbetstagaren ska ha möjlighet att påverka arbetsresultatet.
 - b) Arbetsresultatet ska kunna mätas och kontrolleras beträffande såväl kvantitet som kvalitet.
 - c) Den vid normal arbetsprestation erforderliga tidsåtgången per arbetsenhet ska, i den mån inte annat följer av vad i mom. 4 sägs, i förväg kunna fastställas.
 - d) Den för ackordsarbetet använda tidsåtgången ska i princip kunna mätas och kontrolleras.
 - e) Ackord ska vara till fördel för såväl kommunen som arbetstagaren.
2. När ackord finnes fastställt i ackordsöverenskommelse, ska ackordsarbete alltid användas.
3. Med i punkt 2 ovan omnämnd ackordsöverenskommelse avses sådan överenskommelse om ackordspriser som träffats mellan lönemyn-digheten eller förvaltningschefen, å ena, och representanter för arbetstagararna och deras organisation, å andra sidan. Giltighetstid och uppsägningstid ska anges i överenskommelsen.
4. Överenskommelse om tillfälligt ackord, som inte är fastställt enligt punkt 3 ovan träffas i varje särskilt fall mellan vederbörande arbetsledning och arbetstagarare. Sådan överenskommelse ska träffas före arbetets påbörjande. I undantagsfall kan dock — om parterna är ense om att arbetets beskaffenhet så kräver — överenskommelse, till den del som avser fastställande av erforderlig tidsåtgång för arbetet, kunna träffas, sedan arbetet påbörjats och en mindre del därav utförts. Överenskommelse ska vara skriftlig.

Kan överenskommelse om tillfälligt ackord inte uppnås mellan de arbetstagarare och den arbetsledning, som därom har att i första hand träffa uppgörelse, äger vederbörande påkalla tillämpning av bestämmelserna i gällande förhandlingsordning.

Anmärkningar

Ackordsöverenskommelse enligt denna punkt bör innehålla:

- a) beskrivning av de tekniska och organisatoriska förutsättningarna, som ska gälla för ackordet,
- b) de kvalitativa fordringar, som uppställts för arbetsresultatet,
- c) de arbetsmetoder, som ska användas,
- d) föreskrifter om ackordets uppmätning med angivande bl.a. av mätningseenhet(-er),
- e) bestämmelser om begränsning av ackordets användning,
- f) bestämmelser om förutsättningarna i övrigt för ackordets tillämpning samt om eventuella tillägg eller avdrag och storleken av dessa,
- g) överenskommen tidsåtgång och ackordspris,
- h) den avtalsenliga ackordsriktpunkt, som är tillämplig (vid blandad ackordslön uppdelad på fast och rörlig del) och
- i) ackordsöverenskommelsens giltighetstid.

5. Omreglering av ackord får inte äga rum enbart med hänsyn till uppnådd förtjänst, men förändring, som påverkar den för arbetet beräknade tidsåtgången, ska oberoende av giltighetstid föranleda omreglering. Ackord, som från början blivit felsatt, ska oberoende av giltighetstid omräknas, om endera parten så begär.

Anmärkning

Om den för arbetet beräknade tidsåtgången inte är känd, gäller istället att — då endera parten så påfordrar — revidering av ackordet ska ske, när arbetet genom ändrade förutsättningar blivit påtagligt underlättat eller försvårat.

6. Om ackord fastställs på basis av arbetsstudier, gäller följande:

- a) Även arbetstagare äger rätt att föreslå, att visst arbete ska studeras. Arbetstagares framställda önskan bör tillmötesgås utan onödig tidsutdräkt med iakttagande av att arbetstagare i fråga om arbete, som förut studerats, har att ange skäl för sin begäran.
- b) Vid bestämmande av arbetsstudiers omfattning bör hänsyn tas till av vederbörande arbetstagare därutinnan framställt önskemål.
- c) Påkallar kommunen arbetsstudier på arbete, som förut studerats, ska skäl anges för sådan begäran.
- d) När tvist uppstår om arbetsstuderat ackord, kan part på begäran hos lönenmyndigheten erhålla avskrift av arbetsstudieprotokollet.
- e) Det förutsätts, att vederbörande parter lojalt medverkar till ett korrekt resultat av arbetsstudiearbetet.

f) Medan arbetsstudier pågår till dess ackord erbjuds, är ackordsriktpunkten garanterad som förtjänst per timme under förutsättning av fullgjord normalprestation.

7. Om ackordsarbete på grund av bristande överenskommelse inte kommer till användning på sådant sätt och i den omfattning, som anges i denna paragraf, äger vederbörande påkalla tillämpning av bestämmelserna i gällande förhandlingsordning.

8. Arbetstagare garanteras för arbetstid, under vilken ackordsarbete kunnat beredas, den ackordsförtjänst per timme, som anges i lokal överenskommelse.

9. Vid gemensamhetsackord får arbetstagare del i ackordssumman enligt den beräkningsgrund som angivits i specialbestämmelsen.